

1.

*Frans van
Minister
H.
D.P.V.
Hofstra*

Notulen van de vergadering
gehouden op vrijdag 23 mei 1958 in de Trèveszaal, aangevangen
's morgens om tien uur en 's middags voortgezet.

Aanwezig: De minister-president Drees en de ministers Algera, Cals, Luns, Helders, Klompé, Samkalden, Staf (bij de punten 1,2 a t/m 2 i en 3 a t/m 3 g), Struycken, Suurhoff, Vondeling, Witte en Zijlstra (Afwezig is minister Hofstra)

Secretaris: J. Middelburg

2. Ingekomen stukken en mededelingen

*apels. H.
30/5*

a. Behandeling van wetsontwerpen in de Eerste Kamer

De minister-president heeft een brief ontvangen van de voorzitter van de Eerste Kamer, waarin deze mededeelt, dat men in augustus niet zal vergaderen, en de vraag stelt of de regering de behandeling van bepaalde wetsontwerpen nog voor dit reces op prijs stelt. Spreker stelt voor, dat alle ministers dit even nagaan en aan de Kamer opgeven.

2 b. De kwestie van de spoorweglonen (Zie notulen m.r. 25 april 1958, punt 12)

*apels. Chef
Ar. Jans*

De minister-president merkt op, dat de vragen, die van drie zijden door Kamerleden zijn gesteld, beantwoord moeten worden. Spreker maakt zich over deze kwestie enigermate ongerust, omdat aan de organisaties niet duidelijk is medegedeeld, dat de loongroepen 3, 4 en 5 niet naast een verhoging door toeslagen voor ploegenarbeid enz. tot een gemiddelde van 1,5% nog een verhoging op grond van een nadere uitwerking van de werkclassificatie kunnen krijgen. Als nadeel van de vermelding van de werkclassificatie noemt spreker verder, dat dan het bedrijf in onrust blijft, terwijl ook nadat gemiddeld 1½% zal zijn toegekend het de bedoeling van de beslissing van de ministerraad was, dat dan niets meer in uitzicht werd gesteld. Minister Algera merkt op, dat het voorlopig zo is, dat alleen studie over de werkclassificatie zal worden gemaakt voor de loongroepen 3 t/m 5. Wat de toeslagen tot een maximaal gemiddelde van 1,5% betreft wijst spreker erop, dat de verhoging van de salarissen in loongroep 2 voor sommige functies betekent, dat deze komen te liggen boven salarissen in loongroep 3, waardoor een belangrijk deel van de 1,5% voor de aanpassing van de betrokken lonen in loongroep 3 gebruikt zal moeten worden.

Minister Suurhoff wijst op de moeilijkheid, dat de spoorwegen reeds lang een eigen werkclassificatiesysteem hebben, dat niet te vergelijken is met het genormaliseerde systeem.

3 e. Landingsrechten voor KLM in Singapore en Oostenrijk.

1 één

Minister Luns deelt mede, dat hij de vorige dag door de ambassadeur Stikker is opgebeld met de mededeling, dat de Engelse regering zojuist besloten had de landingsrechten van de KLM in Singapore tot ~~twee~~ maal per week te verminderen. Hij heeft Stikker verzocht een persoonlijke brief aan Selwyn Lloyd te schrijven over deze kwestie, waarin hij dit als een mislukking van zijn missie zou aanduiden. Dezelfde avond heeft Stikker bericht gehad, dat de kwestie is uitgesteld tot een gesprek tussen Selwyn Lloyd en spreker zal hebben plaatsgevonden. Hij is voornemens een van de komende dagen daarvoor naar Londen te gaan. In tegenstelling tot de Engelse houding heeft Nehru, die de behandeling van de Nederlanders door Indonesië sterk afkeurde, de frequentie van de KLM voor India niet van drie tot twee willen verminderen.

De minister-president deelt mede, dat hem vanwege de KLM was gevraagd bij zijn bezoek aan Wenen nog met de minister van Verkeer Waldbrunner te spreken over haar vraag nog tien jaar te garanderen, dat zij de rechten, die zij in Oostenrijk had, zou houden. Voordat spreker de vraag kon aanroeren, zeide Waldbrunner reeds, dat hij waardering had voor de KLM, maar niet in staat was de garantie te geven, nu de eigen luchtvaartmaatschappij, die in samenwerking met de SAS is opgericht, tot ontpleoing gebracht moet worden.

3 f. Diplomatieke immuniteit.

Minister Klompé stelt de vraag waarom de immuniteit van de chauffeur van de Ambassade in Londen, die een aanrijding heeft gehad, niet opgeheven is. Minister Luns antwoordt, dat hij de kwestie even zal nagaan. Voor dergelijke zaken bestaat volstrekte reciprociteit. De minister-president heeft gezien, dat vermeld is, dat de ambassadeur de Nederlandse regering hierover geraadpleegd heeft; in dat geval moet toch de minister of de minister a.i. erin gekend worden, hetgeen dus niet het geval is geweest.

Minister Luns deelt na ontvangst van de inlichtingen mede, dat het Bureau Juridische Zaken aan onze ambassade heeft te kennen gegeven, dat geen afstand van de diplomatieke immuniteit kan worden gedaan. Het Foreign Office achtte deze weigering niet onjuist.

3 g. Erkenning Arabische Unie.

Minister Luns stelt voor akkoord te gaan, dat de Arabische Unie tussen Irak en Jordanië wordt erkend. De raad gaat hiermede akkoord.

3 h. Aanwijzing Nederlandse kandidaat voor president Europese Hof.

Minister Luns heeft mr. Van Kleffens medegedeeld, dat de Nederlandse regering prof. mr. A.M. Donner kandidaat zal stellen voor het presidentschap van het Hof van de Europese gemeenschappen. Mr. Van Kleffens achtte het niet uitgesloten, dat zou worden getracht een Italiaanse president te benoemen.

De minister-president merkt op, dat de ministers van Buitenlandse Zaken van de zes landen, die met unanimitéit de president en de leden van het Hof benoemen, aan Nederland stellig beloofd hebben, dat de Nederlandse kandidaat tot president zou worden benoemd. Daar heeft Nederland recht op en men moet ook hierop blijven staan.

Minister Luns heeft bij de constatering van mr. Van Kleffens, dat bij het benoemen van een Nederlander tot president de kansen voor de plaatsing van de zetel in Den Haag nihil zullen zijn, geantwoord, dat de ministerraad zich dat wel bewust is. Mr. Van Kleffens achtte het onwaarschijnlijk, dat voor 1 juni een beslissing zou vallen. Hij had geen ambities voor de rechterlijke macht, maar zou wel gaarne in aanmerking komen voor benoeming tot lid van de Raad van State. Spreker herinnert eraan, dat het gebruikelijk was om een ambtenaar, die in de buitenlandse dienst verdienstelijk was geweest, in de Raad van State te benoemen. Hij verzoekt minister Struycken niet a priori afwijzend tegenover een kandidatuur van mr. Van Kleffens te staan.

3 i. Herziening van positie van Nederland in de NAVO.

*zie ook nutup
MR 50/10, blz
5, p. 36.*

Minister Luns herinnert eraan, dat hij na de anti-Nederlandse acties in Indonesië als algemene leer in de NAVO-raad heeft gesteld, dat als een van de NAVO-partners hulp gaat geven aan Indonesië voorwaarde daarvoor moet zijn, dat dit land zich verplicht schadevergoeding aan Nederland voor de inbeslaggenomen zaken te geven. (In een gesprek met Dulles heeft spreker eraan herinnerd, dat Amerika geen enkele steun aan Egypte heeft willen geven, zolang niet schadevergoeding voor de naasting van het Suezkanaal was verleend.) Frankrijk en Duitsland in het bijzonder hebben zich goed aan deze afspraak gehouden. Daarna heeft spreker gesprekken gehad met Dulles (die o.a. zei, dat Sukarno's optreden erger dan dat van Nasser was) en nog kort geleden was er de onverwachte interventie van Dulles in de NAVO-raad in Kopenhagen, de tegenspraak door de Amerikaanse ambassadeur in Djakarta en het persbericht na de bespreking van Van Royen met Dulles. Twee dagen voor de bekendmaking van het Amerikaanse besluit om 35.000 ton rijst en een hoeveelheid wapens aan de Indonesische regering in Djakarta te leveren was spreker gewaarschuwd, dat het State Department om was. Hij verwacht, dat Italië nu ook de marineschepen voor Indonesië normaal zal afleveren en ook Duitsland zich niet meer aan de afspraak gebonden acht. Dit alles gaat dan direct ten koste van onze eigen NAVO-bijdrage, gezien de bedreiging voor Nieuw-Guinea.

Minister Klompé stelt de vraag wat de betekenis is van het Nederlandse lidmaatschap van de NAVO, als de NAVO-partner Amerika meent zo te kunnen handelen. Zij vraagt zich af of er niet ergens een grens komt, dat Nederland zegt de NAVO te zullen verlaten. Als wordt toegelaten, dat Rusland de posities van Europese landen elders aantast, wat is de betekenis van Amerikaanse troepen in West-Europa dan nog.

De minister-president gelooft, dat Nederland nu zo scherp mogelijk ten aanzien van de Amerikaanse regering moet optreden en schriftelijk aan de NAVO-landen moet laten weten, dat wij elk vertrouwen in het onderling overleg in de NAVO hebben verloren, nu Amerika dit doet na de bijeenkomst in Kopenhagen en zonder enig overleg met de Nederlandse